

MEZINÁRODNÍ FESTIVAL
DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ
O LIDSKÝCH PRÁVECH

ZÁVĚREČNÁ

ZPRÁVA

2022

www.jedensvet.cz

OBSAH

Úvodní slovo.....	4
Čísla	5
Téma Jednoho světa 2022: Cesty svobody	6
Kampaň a vizuál.....	7
Kategorie	8
Oceněné filmy	10
Mluvicí kino	14
Jeden svět interaktivně	16
Jeden svět online.....	17
East doc platform	18
Poroty.....	19
Výběr hostů	21
Homo homini	22
Jeden svět pro všechny.....	23
Jeden svět na školách	24
Jeden svět v regionech	25
Jeden svět v Bruselu	26
Filmy, které mění svět.....	27
Ohlasy.....	28
Festivalové prostory	29
Promítej i ty.....	30
Jeden svět 2022	31
Kontakty.....	32

ÚVODNÍ

SLOVO

*Milé divačky, milí diváci, partneři, přátelé
a podporovatelé Jednoho světa,*

24. ročník mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět se vrátil nejen do tradičního březnového termínu, ale především do kin. Částečně proběhl i online na platformě Jeden svět online. Téma letošního ročníku – CESTY SVOBODY – mělo za cíl obrátit pozornost k událostem, které poslední roky zastínila globální pandemie covid-19. Chtěli jsme tak přinést autentická svědectví z často přehlížených oblastí, kde jsou lidská práva setrvale porušována. Při výběru tématu jsme netušili, jak moc aktuální se stane s ohledem na eskalaci Putinovy agrese vůči Ukrajině.

Jeden svět není centralizovanou událostí, ale je rozprostřen v prostoru i čase napříč Českem i společenskými kontexty. Naši regionální partneři jsou nedílnou součástí, a proto jsme opět navázali na tento kolektivní, decentralizovaný formát. Paralelně festival proběhl v kinech ve dvaceti pěti městech po celé České republice, vybrané snímky bylo možné vidět na Jednom světě online a v Bruselu. A máme radost i z toho, že jsme mohli opět – a v celosvětově unikátním rozsahu – nabídnout řadu přístupných možností, jak dokumentární filmy zhlédnout.

Děkujeme za Vaši podporu.

Vážíme si toho a těšíme se na budoucí spolupráci.

Ondřej Kamenický
ředitel festivalu Jeden svět

ČÍSLA

13 309

diváků a divaček
v kinech

promítli jsme

80

filmů

filmy doprovodilo

120

pofilmových debat

školních projekcí se
zúčastnilo

43 071

žáků, žaček,
studentů
a studentek a jejich
vyučujících

25

měst pořádalo
Jeden svět po celé
republice

8 422

lidí v regionech
přišlo na projekci

73

mezinárodních hostů
a hostek – režisérů,
režiserek, protago-
nistů, protagonistek,
lidskoprávních aktiv-
istů a aktivistek
i organizátorů
a organizátorek me-
zinárodních festivalů

6

projektů virtuální
reality

1 372

zhlédnutí na
platformě Jeden
svět online

10

tematických
kategorií

32 255

sledujících na
Facebooku

5 255

fanoušků
a fanynek na
Instagramu

3 185

sledujících na
Twitteru

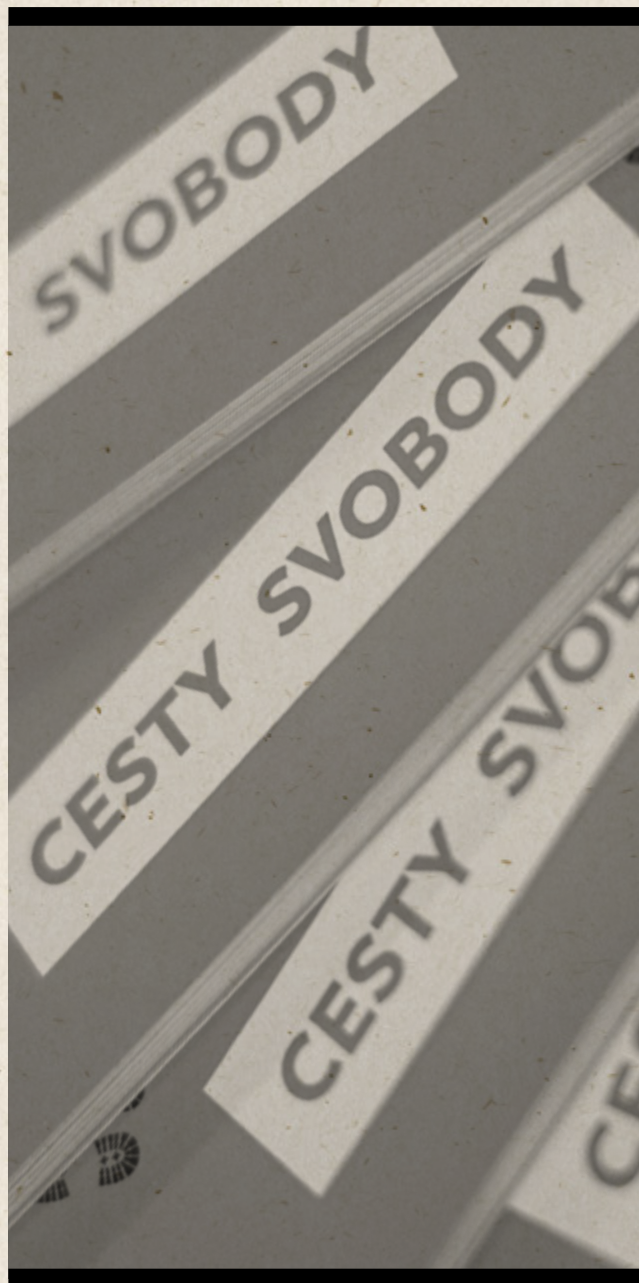
TÉMA

JEDNOHO

SVĚTA 2022:

CESTY

SVOBODY

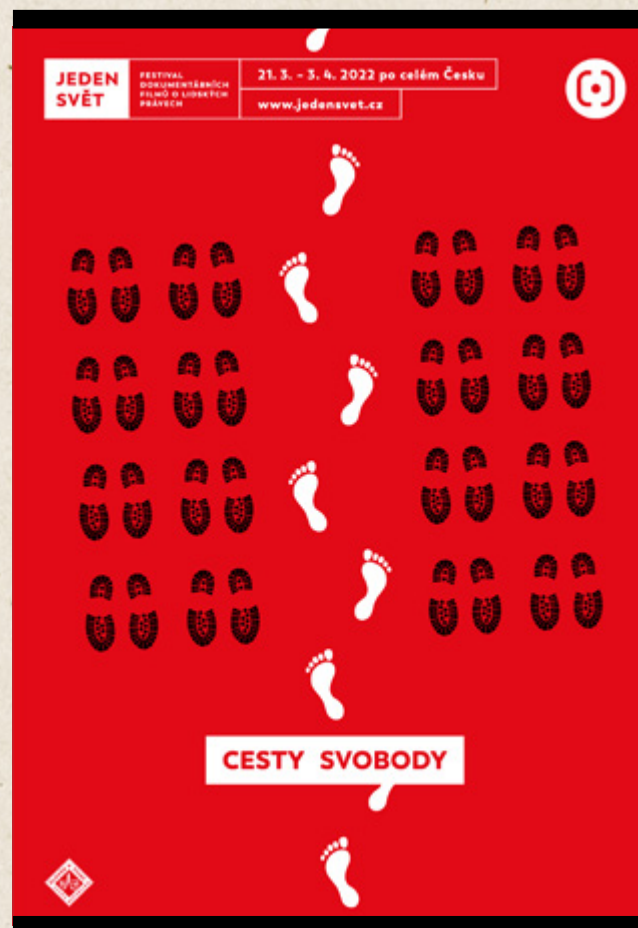
Bělorusko, Rusko, Myanmar, Afghánistán, Hongkong či Polsko. To je jen krátký výčet zemí, kde můžeme sledovat, jak tamní nesvobodná politická uspořádání zne-možňují civilnímu obyvatelstvu žít nor-mální život beze strachu z každého dal-šího dne. **Jeden svět nemůže situaci lidských práv ve světě, která se opět ra-pidně zhoršuje, nepřipomenout a nepři-táhnout k ní znovu pozornost.** Už vůbec ne v roce, kdy organizaci Člověk v tísni čeká 30. výročí založení.

Snaha prosazovat lidská práva a pomá-hat tam, kde je to třeba, všemi možnými (i nemožnými) prostředky nepřináší vý-sledky přes noc. Právě naopak. Přesto na-příč programem letošního festivalu bylo možné najít příběhy lidí, kteří dokazují, že aktivní odpor vůči bezpráví nezmizí nikdy, ať se děje cokoliv.

Hlavní ročníková kategorie „**Cesty svo-body**“ se věnovala lidem v zemích, kde nejsou dodržovány principy demokracie či zde panují náročné podmínky k životu. Filmy přinesly příběhy cest ke svobodě nejen z míst, kde pracuje lidskoprávní nebo humanitární a rozvojová sekce or-ganizace Člověk v tísni.

KAMPAŇ A VIZUÁL

Festivalovou kampaň připravilo už popáté **Studio Matyáše Trnky**. Skandování, zmatek, vraha, střelba, křik a prchající bosé nohy před ozbrojenými kanadami. To byly nejčastější scény, které se v letošním vizuálu festivalu objevují.

Ročníková kampaň představuje různé situace, ve kterých se z cest svobody mohou stávat cesty nesvobody. Na tyto situace říkáme jasné ne, které se pak v grafikách často objevuje. Červená barva podtrhuje důležitost neodvracet zrak od podobných situací a neignorovat potlačování lidských práv kdekoli ve světě. V onlinové části kampaně jsme v animacích reflektovali nejen negativní situace, ale i jejich opaky. Ty přinášejí naději, že bosých „dobrých“ nohou je stále víc než kanad utlačovatelů.

KATEGORIE

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

Mezinárodní soutěž

V Mezinárodní soutěži se každoročně objevují filmy, které vynikají jedinečným autorským rukopisem i tématem – přinášejí svědectví o stavu lidských práv v různých koutech světa. Soutěží o Cenu poroty za nejlepší film festivalu a o Cenu za nejlepší režii.

Máte právo vědět

V této kategorii se o Cenu poroty Václava Havla ucházejí filmy, které odkrývají závažná porušování lidských práv nebo představují silné příběhy lidí, kteří za lidská práva aktivně bojují.

Česká soutěž

České dokumenty soutěží na Jednom světě od roku 2017. Výběr aktuální české tvorby posuzuje porota složená ze zástupců a zástupkyň zahraničních festivalů.

Regionální soutěž

O ceně rozhodují zástupci a zástupkyně regionálních festivalů. Vítězný snímek je zařazen do projektu Promítej i ty!.

Studentská soutěž

O ceně v této kategorii rozhodují aktivní studenti a studentky středních škol.

TEMATICKÉ KATEGORIE

Cesty svobody

Filmy přinášejí příběhy cest ke svobodě nejen z míst, kde pracuje lidskoprávní, humanitární nebo rozvojová sekce organizace Člověk v tísni.

Zemětaje

Problémy související s klimatickou změnou a životním prostředím se propisují do životů lidí po celém světě. Proto se Jeden svět nemůže obejít bez sekce, která se těmto otázkám věnuje.

Panorama

Tato oblíbená kategorie českým divákům a diváčkám nabízí možnost zhlédnout výjimečné dokumentární filmy, které v uplynulém roce uvedly a ocenily vyhlášené zahraniční festivaly.

Jeden svět interaktivně

Po loňské přehlídce projektů virtuální

reality v Kasárnách Karlín se kategorie Jeden svět interaktivně přesouvá do Městské knihovny na Mariánském náměstí.

Jeden svět dětem

Jeden svět myslí i na své nejmenší diváky a diváčky. V kategorii Jeden svět dětem jim představí dokumentární filmy pro děti, díky kterým se nejmladší seznámí se svými vrstevníky z celého světa.

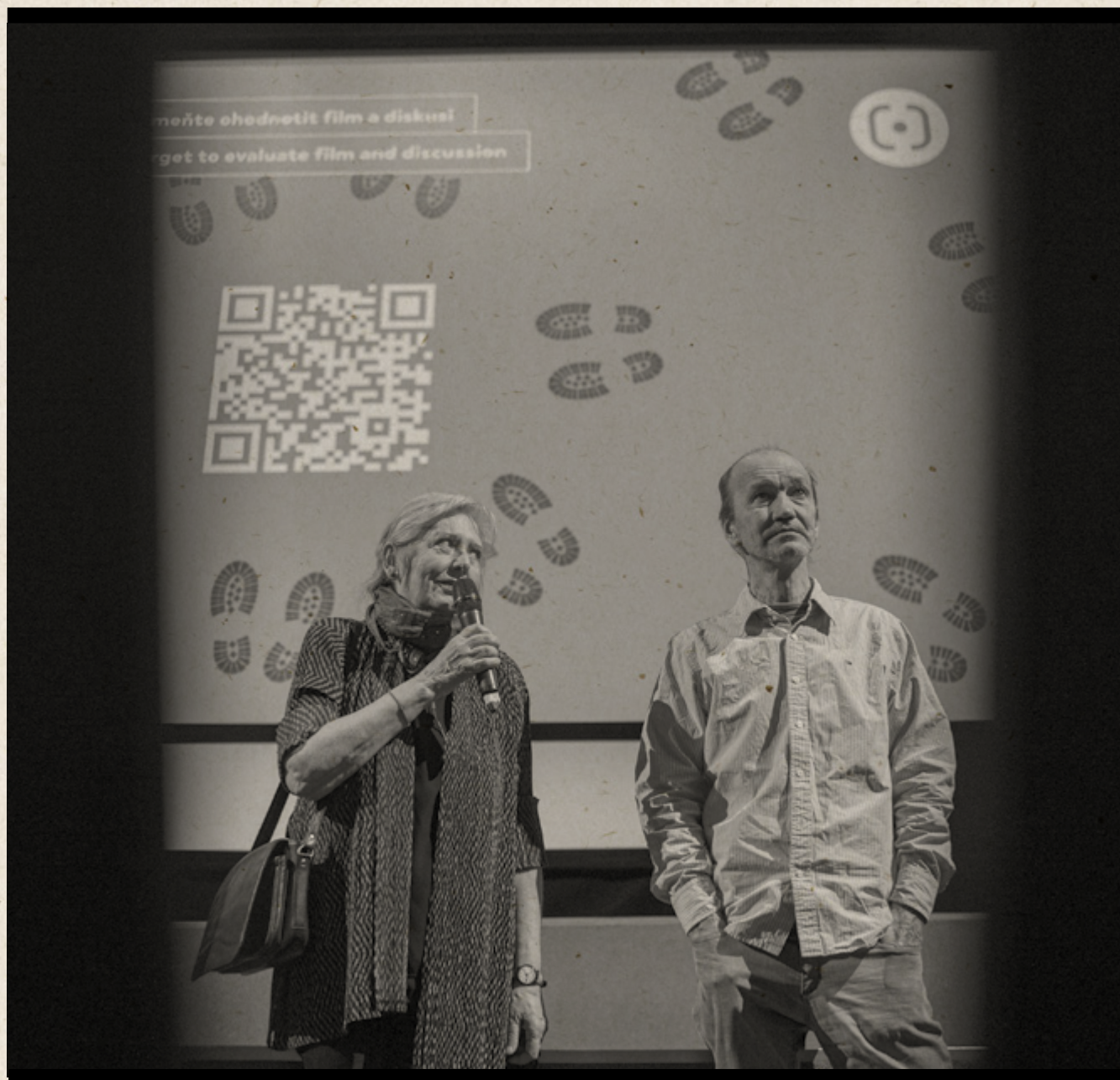
NOVINKY JEDNOHO SVĚTA 2022

Budoucnost volá

Kategorie plná snímků, které zhmotňují naše současné představy o budoucnosti nebo ukazují vize světů, v nichž se za chvíli možná všichni ocitneme.

Pečovat a chránit

Uplynulé dva roky byly pro společnost náročné. Mnozí z nás se naučili více pracovat s vlastní psychikou, případně si osvojovat nové návyky. Chceme o sebe více pečovat a chránit své blízké.

OCENĚNÉ

FILMY

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ

**Cena poroty Mezinárodní
soutěže za nejlepší film**

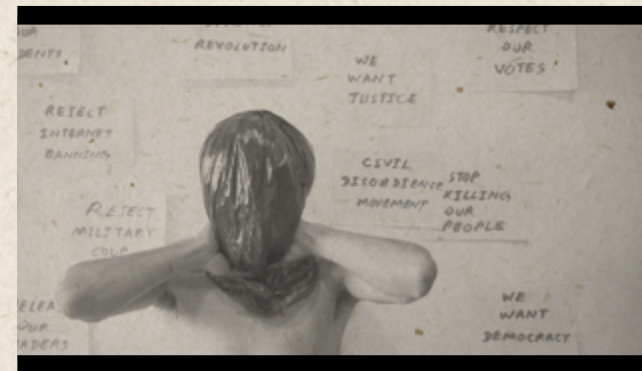

Dům z třísek

r. Simon Lereng Wilmont
Dánsko, Švédsko, Ukrajina, 2022

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Chceme vyzdvihnout empatii a důvěru, kterou u svých dětských hrdinů vzbudil režisér – nikdy nemají pocit, že se rozhoduje někde daleko mimo ně. Intimní momenty velmi dobře přenesené na plátno nám umožňují stát se součástí dětského světa. Dokument ukazuje nejen to, že děti jsou někdy silnější než dospělí okolo, ale i to, že péče a láska jsou důležitou součástí života i filmového procesu.“

**Cena poroty Mezinárodní
soutěže za režii**

Myanmarské deníky

r. The Myanmar Film Collective
Myanmar, Nizozemsko, Norsko, 2022

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Zakrvácené tričko, přizračná přítomnost, těhotenský test, policejní krutost, útěk a motýl – tyto obrazy deseti odvážných filmařů nám ukázaly, jak žít, když je svoboda brutálně potlačována. Jejich fantazie, sny a ambice se mísí s realitou a stávají se jedním hlasem jejich národa. Svým rozhodnutím udělit cenu režijního týmu The Myanmar Film Collective vyzdvihujeme každého z režisérů. Svoboda a kreativita zvítězí.“

Zvláštní cena poroty Mezinárodní soutěže

Děti mlhy

r. Diễm Hà Lê
Vietnam, 2021

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Porotu zaujal přístup režisérky Diễm Hà Lê k jejím protagonistům, rodině a její čtrnáctileté dceři v odlehlé vietnamské vesnici. Podařilo se jí propojit dokumentární styl cinema vérité a osobní vztahy s rodinou a najít rovnováhu mezi přítomností v dané situaci s komplikovanými lidmi a morálními režijními rozhodnutími v tom kterém okamžiku.“

POROTA VÁCLAVA HAVLA

Cena poroty Václava Havla za nejlepší film

La a Nô Nô

r. Snow Hnin Ei Hlaing
Kanada, Myanmar, Německo, 2022

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Filmy *La a Nô Nô* a *Krymský poklad* připomínají, jak násilí a konflikty ničí města, země i komunity a rozdělují lidi. Zároveň nás ovšem přivádějí k závěru, že svou lidskost si uchováme jediné tehdy, až dojde k obnovení lidských práv a důstojnosti pro všechny.“

Zvláštní cena poroty Václava Havla

Krymský poklad

r. Oeke Hoogendijk
Nizozemsko, 2021

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Filmy *La a Nô Nô* a *Krymský poklad* připomínají, jak násilí a konflikty ničí města, země i komunity a rozdělují lidi. Zároveň nás ovšem přivádějí k závěru, že svou lidskost si uchováme jediné tehdy, až dojde k obnovení lidských práv a důstojnosti pro všechny.“

ČESKÁ SOUTĚŽ

Cena poroty České soutěže za nejlepší film

Síla

r. Martin Mareček
Česká republika, 2021

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Porota se shodla, že vítěznému filmu se daří na diváka zapůsobit natolik, že si zážitek z něj bude pamatovat ještě dlouho. Porota oceňuje oblouk celého vyprávění a pozornost věnovanou vývoji postav i proto, že tvůrci film trpělivě točili mnoho let.“

Zvláštní cena poroty České soutěže

René – Vězeň svobody

r. Helena Třeštíková
Česká republika, 2021

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Jaký to má všechno smysl? To se asi snažíme zjistit všichni. Takové je i téma mnoha dokumentárních filmů. Odpověď na tuto otázku chce čas, a pokud jste jako protagonista tohoto filmu, čeká vás spousta osobních komplikací.“

CENA REGIONÁLNÍ POROTY

Platón z Belfastu

r. Neasa Ní Chianáin a Declan McGrath
Severní Irsko, Belgie, Irsko, Francie, 2022

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Vybraný film nás zaujal i pozitivním vyzněním mezilidských vztahů a průnikem s aktuálním celosvětovým tématem.“

CENA STUDENTSKÉ POROTY

Mé dětství, má země – 20 let v Afghánistánu

r. Phil Grabsky a Shoaib Sharifi
Velká Británie, Afghánistán, 2021

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Oceňujeme zejména objektivní a nezaumatou pozici protagonisty, který příběh vypráví. Za vkusné provedení, údernost, srozumitelnost a komplexitu si tento film vítězství jistě zaslouží. Dotýká se totiž mnoha realit běžného života žijícího na východě od nás a tyto často překvapující reálie podává přirozeným a poutavým způsobem.“

DIVÁCKÁ CENA

Severní proud

r. Steffen Krones
Německo, 2022

I letos se mohli diváci a diváčky zapojit do hlasování o nejlepší dokumentární film festivalu Jeden svět. Ukazuje se, že environmentální témata jsou pro návštěvníky a návštěvnice stále aktuální.

Snímek ukazuje, jak se láhev od piva vyrobeného v Německu ocitla v panenské přírodě za polárním kruhem. Režisér se totiž rozhodne sledovat trasu plastového odpadu z kontinentální Evropy až k útesům norského souostroví Lofoty.

Mluvíčí kino je série exkluzivních debat se zahraničními osobnostmi a experty na témata, která hýbou světem. Letos to byl například boj za nezávislost polských soudů, ženský aktivismus v Íránu, současná situace v Afghánistánu. Došlo i na obecnější současná témata: síla investigativní novinářiny, klimatický aktivismus a vliv technologií na budoucnost práce.

Vybrané debaty byly tlumočeny do českého znakového jazyka.

Současné Polsko: Nezávislé soudy v ohrožení (k filmu Soudci pod tlakem)

V posledních letech polská vláda utahuje šrouby mimo jiné i nezávislým institucím. Soudnictví je tradičně základním pilířem demokratických států, to polské je ale neustále pod tlakem. Kam až může zajít vměšování politiky do práce soudců a trestání těch, kteří se proti nebezpečným reformám nebojí ozvat? Hostem debaty byl polský soudce **Igor Tuleya**, který veřejně hájí nezávislou justici a za své aktivity čelí disciplinárnímu vyšetřování.

Partnerem večera byla Kreativní Evropa – Média.

Hlasy, které íránský režim nechce slyšet (k filmu Bud' můj hlas)ka – zažij Jeden svět jinak!

V roce 2014 otřásla silně náboženským íránským režimem kampaň exilové novinářky **Masíh Alínežád** proti povinnosti žen nosit na veřejnosti hidžáb. Její čin inspiroval další ženy a Alínežád se stala vůdčí postavou pro ty, kteří doufají ve svobodnější Írán. Jak se za poslední roky situace v Íránu změnila? A jaké je být tváří protivládního hnutí ve své rodné zemi? Hostkou byla protagonistka filmu Masíh Alínežád.

Moc a zodpovědnost investigativní žurnalistiky (k filmu Zákulisí novinářiny)

Jedním ze zásadních prvků demokracie je investigativní žurnalistika, která otevírá důležité kauzy. Co všechno musejí novináři ověřit, zařídit, zvážit předtím, než informace zveřejní? Jak vnímají svou zodpovědnost za to, že jsou mnohdy hybateli velkých politických zvratů? Hosty debaty byli němečtí novináři **Bastian Obermayer** a **Frederik Obermaier** z deníku *Süddeutsche Zeitung*, kteří jakožto členové Mezinárodního konsorcia investigativních novinářů za svou práci na kauze

Panama Papers dostali Pulitzerovu cenu.

Partnerem večera byl Goethe-Institut v Praze

Afghánistán na rozcestí (k filmu Mé dětství, má země – 20 let v Afghánistánu)

Afghánistán mezi rokem 2001, kdy začala invaze Spojených států, a dramatickým srpnem 2021, kdy se naplno vrátil k vládě Tálibán, prošel velkou změnou. Přestože se v zemi zvýšila životní úroveň, úplné bezpečí v zemi nenastalo. Jak posledních dvacet afghánských let hodnotí experti? Jaké změny do země přineslo působení humanitárních a rozvojových organizací, jako je Člověk v tísni? Debatoval regionální ředitel Člověka v tísni pro Blízký východ **Tomáš Kocian**, novinářka Deníku Referendum **Fatima Rahimi** a podplukovník **Otakar Foltýn**, který byl v Afghánistánu nasazen.

Budoucnost práce: technologie a nejistoty? (k filmu Máte zakázku)

Zakázková ekonomika a práce závislá na různých aplikacích je na vzestupu, z jejího růstu ale mnohdy těží více majitelé

technologie než ti, kteří práci reálně odvádějí. „Neviditelní“ pracovníci navíc často nemají nárok na odpovídající pracovní podmínky a ochranu. Je možné tento trend otočit a využít technologie pro naše dobro? A jakým způsobem se pracovní místa budou měnit v následujících letech? Hostkou debaty byla americká antropoložka **Mary L. Gray**, která se zabývá etikou těchto nových pracovních odvětví.

Klimatická změna: od jednotlivce k OSN (a zase zpátky) (k filmu Rebelie)ty? (k filmu Máte zakázku)

Naléhavost dopadů klimatických změn vede k otázce, zda lze ještě udělat něco, čím bychom klima ochránili. Hostka debaty **Farhana Yamin** je právnička a jako poradkyně spolupracovala na půdě OSN se státy, které jsou změnami klimatu nejvíce ohrožené. Byla jednou z hlavních postav hnutí Extinction Rebellion, které ovlivnilo přístup britské vlády ke klimatu. Kudy podle ní vede cesta ke změně? A je nyní ještě vůbec možné klimatické změny zmírnit? Je v našich silách ovlivnit jak lokální, tak globální situaci?

JEDEN SVĚT INTERAKTIVNĚ

Po loňské přehlídce projektů virtuální reality v Kasárnách Karlín se kategorie Jeden svět interaktivně přesunula do Městské knihovny na Mariánském náměstí. Kromě tří filmů, které diváky přenesly do 360° prostoru v destinacích po celém světě, sekce nabídla i ponor do člověka samotného v 3D průletu zákoutími lidské mysli nebo interaktivní perlu plnou devadesátových her a hlasu Tildy Swinton.

Volba bylo právo, které bylo v Texasu odejmuto mladé ženě jménem Kristen. O ozdravném nebo ničivém účinku virtuálního života a her na Goliathovo duševní zdraví vyprávěl film **Goliath: Hra s realitou**. Do hlubin lidského těla, které

je spojeno s přírodou pevnými nitkami, vedla dechberoucí počítačová animace v projektu **Břehy myslí**.

Jak plynul čas v indonéské Jakartě posledních 40 let, kdy se zaplňovala odpadky, mrakodrapy a stále radikálnější náboženskou ideologií, se diváci a diváčky dozvěděli v Proměnách. **Noemova loďka** vozila každý den do místní školy děti ve slumu nigerijského Lagosu, pro něž jsou školy na souši nedostupné. Do Asie, konkrétně nejzápadnější provincie Číny Sincťiang, se podíval animovaný projekt **Převýchova**, který byl vyprávěním tří kazašských vězňů a zároveň přeživších „převýchovných“ táborů.

JEDEN SVĚT

ONLINE

Jeden svět má v České republice více než dvacetiletou tradici a během této doby vyrostl v největší festival dokumentárních filmů o lidských právech na světě. V minulém roce, kdy se festival kvůli pandemii nemohl konat v kinech, spustil Jeden svět celoročně fungující online platformu Jeden svět online, distribuční kanál s desítkami festivalových dokumentárních filmů, na který můžete zavítat kdykoliv a odkudkoliv z České republiky.

Od 3. do 17. dubna bylo na Jednom světě online ke zhlédnutí **20 nejvýraznějších dokumentů** z aktuálního ročníku festivalu. Jednoho světa se tak mohli zúčastnit i ti, kdo z jakéhokoliv důvodu nemohli přijít do kin nebo se v jejich okolí festival neodehrával.

V průběhu roku bude festival přidávat postupně další dokumenty. Momentálně najdou návštěvníci a návštěvnice na platformě **7 snímků**, které během festivalu bodovali jak u diváků a diváček, tak u porot. Jde o dokument **Zatracená práce** o tom, jak se (ne)dá dělat nezávislá žurnalistika v Rusku, **Incendios** – dokumentární pohled na to, co způsobují požáry v Bolívii, detektivní vyšetřování ve filmu **Krymský poklad** o tom, komu patří poklad nalezený na Krymu, časosběrný

dokument **Mé dětství, má země – 20 let v Afghánistánu** o dětství a dospívání chlapce Mira, akční záběry z protestů v Hongkongu ve snímku **Když město povstane**, film **Platón z Belfastu** o filozofii a výchově na katolické škole v Severním Irsku nebo intimní snímek **Bezpodmínečně** z terapeutických sezení rodičů, jejichž děti trpí vážným duševním onemocněním.

EAST DOC PLATFORM

Institut dokumentárního filmu tradičně pořádá ve spolupráci s festivalem Jeden svět největší akci pro dokumentaristy a dokumentaristky ze střední a východní Evropy – East Doc Platform (EDP). Od 26. 3. do 1. 4. nabídl 11. ročník EDP ve Francouzském institutu v Praze filmovým profesionálům i široké veřejnosti pestrý program v angličtině zdarma. **Prezentace Czech Docs: Coming Soon** přinesla dokončované filmy Veroniky Liškové, Greta Stocklassy, Marie Dvořákové, Viktora Portela a Jany Hojdové. Masterclass Marca Isaacse s názvem Umění provokace odhalila tvůrčí postupy tohoto oceňovaného režiséra. Proběhla rovněž maratonská projekce téměř šestihodinového snímku Komunismus a síť aneb Konec zastupitelské demokracie legendy českého dokumentárního filmu Karla Vachka. **Panelové diskuze se zaměřily na udržitelné natáčení dokumentárních filmů, festivaly v postcovidové době či rakouský filmový průmysl.** Panely zaměřené na udržitelné natáčení a festivaly v postcovidu festival Jeden svět spoluorganizoval. Prvního se zúčastnili online filmaři a filmařky s udržitelným přístupem k natáčení, například režisér Raj Patel, jehož film O mravencích a kobylyce byl součástí festivalového programu. Na druhém panelu představil

keynote speaker Petr Szczepanik trendy v současných výzkumech publika, následovala beseda se zástupci středoevropských festivalů (KVIFF, Verzió, Krakow) o změně jejich přístupu k oslovování diváků po pandemii. Připravena byla také tradiční prestižní prezentace toho nejlepšího z připravované středo- a východoevropské dokumentární tvorby – East Doc Forum, na níž se akreditovaným industry profesionálům a novinářům představily vybrané celovečerní a VR dokumentární projekty včetně Sametové generace Ivany Hucíkové a Lovit neviditelné Johany Ožvold. Ve spolupráci s IDF jsme také **umožnili čtrnácti tvůrcům** filmu z letošního programu festivalu **setkat se s broadcastery a dalšími decision makery** v rámci matchmakingu na míru a zajistit tak další distribuční život jednotlivých filmů.

POROTY

Mezinárodní porota

V porotě mezinárodní soutěže zasedla vedoucí filmového oddělení v Doc Society **Shanida Scotland**, filmový kritik a kulturní publicista **Pavel Sladký** a běloruský režisér, jehož snímek *Kuráž* zahajoval loňský Jeden svět, **Aliaksei Paluyan**.

Porota Václava Havla

V porotě se sešli ředitel organizace Human Rights Watch pro Evropu a Střední Asii a v současné době i její zastupující ředitel pro EU **Philippe Dam**, tajemnice správní rady Helsinské nadace pro lidská práva **Małgorzata Szuleka** a oceňovaná novinářka, dokumentaristka a odbornice na lidská práva z Moldavska **Marina Shupac**.

Porota České soutěže

Jejími členy byli dánský konzultant a kritik dokumentárních filmů **Tue Steen Müller**, koordinátorka maďarského festivalu dokumentárních filmů **Verzió Enikő Gyureskó** a aktivistka a spolupracovnice festivalu Watch Docs Belarus **Maryia Trafimava**.

Regionální porota

V porotě zasedli: **Tomáš Dostálek**, chotěbořský pořadatel kulturních akcí a promítání z cyklu Promítej i ty!, **Pavel Mikoláš**, zakládající člen festivalu Jeden svět v Třebíči, a **Petr Kuneš**, dramaturg Veřejného sálu Hraničář v Ústí nad Labem.

Studentská porota

Studentská porota složená ze tří aktivních středoškoláků – **Michaely Parkosové**, **Vojtěcha Hlavenky** a **Moniky Bůřilové**.

VÝBĚR HOSTŮ

SIMON LERENG WILMONT

dánský režisér, držitel Ceny za nejlepší režii festivalu Sundance a vítěz Mezinárodní soutěže Jednoho světa za snímek ***Dům z třísek***

VERA KRICHEVSKAYA

režisérka, producentka a zakladatelka jediné nezávislé ruské televize TV Dožd', o které natočila snímek ***Zatracená práce***

IGOR TULEYA

polský soudce, aktivní obhájce nezávislého soudnictví a protagonista snímku ***Soudci pod tlakem***

PETR LOM režisér, držitel Velké ceny festivalu Sundance a kreativní producent filmu ***Myanmarské deníky***

PHIL GRABSKY

cenami ověřený dokumentární filmový tvůrce a režisér snímku ***Mé dětství, má země - 20 let v Afghánistánu***

FREDERIK OBERMAIER a BASTIAN OBERMAYER

investigativní novináři německého deníku Süddeutsche Zeitung, držitelé Pulitzerovy ceny za kauzu Panama Papers a protagonisté filmu ***Zákulisí novinářiny***

BENOÎT BRINGER

investigativní novinář a režisér snímku ***Kaviárová diplomacie***, spoludržitel Pulitzerovy ceny za kauzu Panama Papers

MASÍH ALÍNEŽÁD

iránská novinářka a lidskoprávní aktivistka, nominantka na Nobelovu cenu míru a protagonistka filmu ***Bud' můj hlas***

HOMO HOMINI

V rámci zahájení festivalu Jeden svět je každoročně udělována cena Homo Homini osobnostem, které se významně zasloužily o prosazování lidských práv a demokracie ve světě a nenásilného řešení politických konfliktů. Během slavnostního ceremoniálu v Pražské křižovatce byla letos cena udělena právničce a aktivistce **Mahienour El-Massry**, která již mnoho let aktivně brání nespravedlivě stíhané osoby i přesto, že je sama obět perzekucí. Kromě samotného zastupování lidí v nouzi její aktivity zahrnují i systematickou snahu o prosazování nezávislosti soudnictví a zlepšování práv vězňů. Podílí se na pořádání pokojných protestů,

zvyšuje povědomí o jednotlivých případech prostřednictvím sociálních sítí, pořádá solidární akce s cílem vybrat prostředky na kauce pro obviněné.

Ředitel Člověka v tísni **Šimon Pánek o důvodech udělení ceny této laureátce říká:**

„(Mahienour el-Massry) velmi riskuje. Je šikanována, zastrašována, byla několikrát zadržována a odsouzena ke čtyřem a půl letům vězení, k tomu je opravdu potřeba obrovská osobní odvaha. Já jsem strašně rád, že letošní cena Homo Homini směřuje do Egypta této statečné, silné ženě, která dlouhá léta nasazuje svoji kůži za spravedlnost, za svobodu, za lidská práva.“

JEDEN SVĚT PRO VŠECHNY

Právo na kulturu je základní lidské právo. Proto Jeden svět pokračoval i letos v zpřístupňování festivalu divákům a divačkám s fyzickým, smyslovým i mentálním postižením. Snaha o přístupnost se promítá do všech částí festivalu a jeho organizace – od fyzické přístupnosti kin přes opatření filmů audiopopisem či SDH titulky pro neslyšící až po začlenění lidí s postižením do festivalového týmu a mezi dobrovolníky.

Letos festival nabídl **3 dokumentární filmy s audiopopisem** a také **3 relaxované projekce** pro neuronetypické publikum. Všechny dokumenty byly opatřeny českými titulky, a to včetně snímků v českém znění. **16 filmů bylo navíc promítáno s SDH titulky** pro diváky a divačky se sluchovým postižením. Neslyšící se také mohli zúčastnit **10 pofilmových debat tlumočených do znakového jazyka**.

JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

Součástí Jednoho světa jsou i speciální dopolední projekce vybraných filmů pro **základní a střední školy**, a to ve všech festivalových městech po celé České republice. Všechny filmy vybíráme s ohledem na věk žáků. Po projekcích filmů následují debaty s odborníky, kde se mladí diváci dozví více o tématu a mají možnost vyjádřit svůj názor. Skrze promítané snímky přinášíme mladým lidem vhled na to, jak žijí jejich vrstevníci v různých koutech planety. Otevíráme tím důležitá témata z oblasti lidských práv, jako například život v nedemokratických režimech,

válečné konflikty nebo nejrozumnější sociální či environmentální témata.

O festivalovém víkendu, jsme pak připravili **projekce i pro rodiny s dětmi** s následným workshopem zaměřeným na téma dotýkající se zhlédnutých filmů.

O školní projekce je každoročně velký zájem, což dokazuje jejich návštěvnost, která v letošním roce v **Praze byla 11 tisíc diváků a diváček** a v regionech přes 32 tisíc.

JEDEN SVĚT V REGIONECH

Festival Jeden svět se koná v desítkách měst po celé České republice. Dokumenty o lidských právech vybírají pro svá publika organizační a dobrovolnické týmy ze všech regionů a také díky nim navštíví Jeden svět každoročně téměř padesát tisíc diváků a divaček.

Během loňského ročníku, kdy se festival kvůli koronavirové pandemii konal celý online, se řada měst zapojila do vysílání živých debat. Letos se **24 měst z celého**

Česka naplno vrátilo do kin a uspořádalo projekce spojené s neformálními diskusemi o důležitých společenských tématech dneška.

Regionální festivaly by nemohly vzniknout bez úsilí a občanské angažovanosti našich partnerů a spolupracovníků, kteří se aktivně zajímají o to, co se děje kolem nich, a mají energii a odhodlání přiblížit festivalová témata také do svých měst.

JEDEN SVĚT V BRUSELU

Od 20. do 28. dubna se v Bruselu pod oficiální záštitou velvyslankyně České republiky při EU Edity Hrdé konal už **16. ročník festivalu Jeden svět v Bruselu**. Na jeho organizaci se kromě Člověka v tísní podílel také Evropský parlament, České centrum v Bruselu a Stálé zastoupení České republiky při EU. Představil 11 veřejných a jednu uzavřenou projekci a zavítalo na něj téměř 1200 diváků a diváček.

Nejlepším filmem, oceněným porotou složenou ze zástupců tří různých lidskoprávních organizací, se stal **Případ** režisérky Niny Gusevy. Během festivalu v Bruselu zároveň proběhlo několik advokačních schůzek, usilujících o systematické změny a větší ochranu lidských a občanských práv.

FILMY, KTERÉ MĚNÍ SVĚT

Závěrečnými titulky v kině to nekončí. Jedním z cílů, které si Jeden svět dlouhodobě stanovil, je překračování hranic dokumentárního filmu. Dlouhodobě se proto snažíme filmy, které promítáme, zasazovat do širšího kontextu a nabídnout divákům a divačkám také informace o tom, jak se oni sami mohou zasadit o změnu nebo se dozvědět více o dané problematice.

Celkem **120 filmů** bylo doplněno pofilmovou debatou s filmaři a filmařkami nebo lokálními odborníky a odbornicemi. U **20 filmů** byly při debatě k vidění impactové slidy s doporučením na konkrétní kampaň spojenou přímo s filmem nebo s jeho tématem, kterou diváci mohou podpořit.

Dvě větší debaty byly podpořeny českou kanceláří Heinrich Boell Stiftung. Po filmu **Co jsme to udělali** debatovala předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová a Edvard Sequens z Cally, sdružení pro záchranu prostředí, o naší budoucnosti s jadernou energetikou. Po druhém podpořeném filmu **Naše volba, náš hlas** následovala debata s režisérkou Sarou Marií Dutch o právu žen na potrat. Ve spolupráci s kavárnou V. kolona v Bohnicích

dal festival po projekci filmu Kolo života prostor jedné z jejich „živých knih“ Kláře, která s diváky sdílela své zkušenosti s pokusy o sebevraždu a důvody, proč k tomu byla dohnána. Projekce dvou snímků s tématem Běloruska **Článek 293 a Hlas** byla zaštitěna spoluprací s katedrou ruských a východoevropských studií. Ta k filmu pozvala výzkumníka Ronana Hervoueta, který se zabývá výzkumem běloruských emigrantů, spolu s ním se projekce účastnila online také režisérka filmu. A ve spolupráci s rozvojovým a humanitárním oddělením Člověka v tísní se po projekci filmu **Aya** uskutečnila debata o klimatické úzkosti s terapeutky, kteří se tématem zabývají.

OHLASY

OHLAŠY FESTIVALOVÝCH HOSTŮ A HOSTEK

- „Vše bylo perfektní – organizace, Průvodkyně, filmy i kolegové z poroty byli všichni úplně skvělí. Prostě paráda.“
- „Účast na festivalu byla pro mě opravdovým potěšením – užívala jsem si každý okamžik. Ráda bych vám, vašim kolegům a všem lidem, kteří se podíleli na tom, že se festival tak vydařil, upřímně poblahopřála.“
- „Je skvělé vrátit se po letech do Prahy a zpátky do kin na festival, který dlouhodobě vyzdvihuje důležitá témata. Organizace byla jako vždy perfektní a snad se zase brzy potkáme!“

OHLASY DIVÁKŮ A DIVAČEK

- „Já ten Váš festival úplně zbožňuju! Jste každý rok lepší a lepší. Fakt si říkám, že už to nejde... a zase! Držím moc palce a díky všem, co se na festivalu podílí!“
- „Děkuji za vaše nasazení a práci. Více takovýchto festivalů – jste úžasní a jedineční a děláte práci, která má smysl.“
- „Byl to můj první zážitek a zkušenost s festivalem a rozhodně se musím přiznat, že nebyl poslední. Získali jste si mě.“
- „Pochvalu! Vše skvělý, dělejte dál, co děláte! Díky moc! :-) PS: super vizuál každý rok, skvělý reklamy a upoutávky před filmy!“
- „Jeden svět je pro mě jako pro spoustu lidí období vánočních svátků. Těším se na něj celý rok.“

FESTIVALOVÉ PROSTORY

Jeden svět letos v Praze promítal filmy celkem **ve dvanácti sálech na sedmi různých místech**. Mezi tradiční festivalová místa patří kina Lucerna, Světozor, Bio Oko, Městská knihovna v Praze, Evald, Ponrepo a Atlas.

Novinkou byl **prostor virtuální reality** v předsálí Městské knihovny na Mariánském náměstí v Praze.

Předávání ceny Homo Homini již tradičně proběhlo v komorních prostorech Pražské křižovatky.

Zázemím festivalu pro organizační tým i hosty a hostky bylo Centrum Člověka v tísni Langhans. Program pro filmové profesionály a profesionálky proběhl v Kině 35 ve Francouzském institutu.

PROMÍTEJ I TY!

Promítej i ty! je celoroční program festivalu Jeden svět zaměřený na komunitní projekce a nabízí komukoli možnost představit festivalové dokumenty z posledních 11 ročníků festivalu vlastnímu publiku a to kdekoli v rámci České republiky. Projekt, který naleznete na www.promitejity.cz, se za svou existenci proměnil v největší alternativní systém distribuce dokumentárních filmů o lidských právech v České republice. V současné době si můžete vybrat ze 70 dokumentů. Do sítě promítajících, kteří pořádají projekce po celé ČR, ať už v kině, kavárně, nebo pro sousedy na dvorku, je v tuto chvíli zaregistrováno téměř 2500 lidí.

Před festivalem jsme do Promítej i ty! přidali na dva měsíce tři filmy o Ukrajině a od ukrajinských filmařek. Diváci tak měli možnost během několika desítek projekcí po celé republice přispět přímo režisérkám a sbírkám na pomoc Ukrajině. Vzápětí jsme také v projektu nabídli snímek **Kuráž**, který na Jednom světě 2021 obdržel Zvláštní cenu Mezinárodní poroty a sleduje odvahu lidí, kteří po falešných běloruských volbách v roce 2020 vyšli do ulic v masových protestech.

Od května se katalog Promítej i ty! rozšiřuje o jeden film každý měsíc. Prvním

novým filmem byl dokument z České soutěže **Incendios**, novináře a režiséra Martina Trabalíka o dobrovolných požárnících, kteří bojují s nejhrošími požáry posledních let v bolivijském tropickém lese. V červnu přidáme snímek **Máte zakázku**, který zkoumá výhody, ale hlavně na první pohled skryté nevýhody, pro pracovníky zakázkové ekonomiky, například poslíčky, řidiče Uberu nebo online testovače. V červenci přibudou do projektu hned dva filmy: výherce ceny Regionální poroty **Platón z Belfastu** a výherce Divácké soutěže **Severní proud**. V srpnu nabídneme film s queer tematikou pro měsíční oslavu Pride a na podzim chystáme další snímky, například výherce Zvláštní ceny poroty Mezinárodní soutěže Děti mlhy nejen o únosech nevěst ve Vietnamu nebo zahajovací film festivalu 2022 **Soudci pod tlakem** o boji polských soudců proti vládě.

JEDEN SVĚT

2023

SAVE THE

DATE

22. 3. – 2. 4. 2023

JEDEN SVĚT
Mezinárodní festival
dokumentárních filmů
o lidských právech

Pořádá Člověk v tísni, o. p. s.
Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2

Facebook: **@jedensvet**
Twitter: **@jedensvet**
Instagram: **@jedensvetcz**
E-mail: **info@jedensvet.cz**

www.jedensvet.cz